

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XL. évfolyam,
3284. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1955,
szeptember 15,
csütörtök

A szakszervezetek kongresszusainak munkálatairól

Július közepén kezdődtek meg fővárosunkban a szakszervezetek kongresszusai. A Szakszervezetek Központi Bizottságának utasításai alapján vállalatunk, állami gazdaságaink, gép- és traktorállomásaink szakszervezeti vezetőségei közgyűléseken, tartományi konferenciákon arra törekedtek, hogy méltóan készítsék elő a kongresszus munkálatait.

Szakszervezeteinkbe száz- és száz-ezer munkás, technikus, mérnök és tisztviselő tömörült. Valamennyien azon fáradoznak, hogy pártunk és kormányunk a népgazdaság fejlesztésére, a dolgozók jólétének állandó emelésére hozott határozatait valóra váltsák. A kongresszusai munkálataik abban az időben kerültek sorra, amikor vállalatunk, a szálintartományiak hazafias kezdeményezésére, válaszul, tervben felüli szocialista felhalmozások megvalósításáért dolgoznak. Ebben az időszakban különösen fontos szerepe volt a szakszervezeti szervezetnek, hogy csoportgyűléseken, közgyűléseken a dolgozókkal tudatosítsa a hazafias kezdeményezés jelentőségét.

A kongresszus előkészítő munkálatai során közgyűléseken, tartományi konferenciákon értékelték a szakszervezeti vezetőségek munkáját. Megállapították, hogy az utóbbi időben a szakszervezeti csoportok munkája jelentősen megjavult, számos dolgozó lépett be a különböző szakszervezetekbe, megjavult a központi szakszervezeti szervek munkája és fokozódott az ott dolgozók felelősségérte.

A vállalatok osztályain népszerűsítették a szakszervezeti kongresszusokat. A szakszervezeti közgyűlésekre megfelelően előkészítették a dolgozókat, hogy a bírálat és önbírálat szellemében hozzájáruljanak a jelentésekhez és így azok valódi képet mutassanak az illető szakszervezeti szerv munkájáról. A gyűléseken megvitatták a szocialista verseny megszervezését, hogyan vezeli és irányítja a szakszervezet, valamint azt, hogy a mozgósítás kielégítő mértékben történt-e a vállalatokban, állami gazdaságokban, a gép- és traktorállomásokon. A gyűléseken választ adtak arra, hogyan támogatják egyes szakszervezeti vezetőségek a dolgozók alkotó kezdeményezéseit, hogyan terjesztették a haladó munkamódszereket, milyen intézkedéseket alkalmaztak azért, hogy az elmaradt termelési ágakban behozzák a lemaradást.

A gyűléseken a legjobb szakszervezeti dolgozókat választották meg, hogy a kongresszus munkálatain képviseljék a vállalatokat. A küldöttek elbeszélgettek a gyűléseken, a klubokban, városi sarkokban a dolgozókkal. Ezzel magyarázható az, hogy a szakszervezeti kongresszusokon a küldöttek — az elhangzott beszámolókat után — kimerítő, alapos hozzászólásokkal, javaslatokkal hozzájárultak a kongresszus munkálatainak sikeréhez.

A kongresszusi beszámolókból kitűnik, hogy a szakszervezetek figyelme elsősorban a dolgozók életszínvonalának emelésére, az ember iránti gondoskodás kiterjesztésére irányult. A központi szervek részletelem elemezték a különböző munkavédelmi intézkedéseket, hogyan használták ki a társadalombiztosítási alapot, hogyan folyt a kulturális-nevelő munka.

Elsőként az egészségügyi szakszervezeti dolgozók kongresszusának munkálatai folytak le. A kongresszuson kitűnt, hogy egészségvédelmünk óriási fejlődésen ment keresztül az elmúlt időszakban. Különböző orvosi rendelők, szülőothonok, üdülők nyíltak, bővült kórházaink felszerelése és növekedett az egészségügyben dolgozó káderek száma.

Az élelmiszeriparban dolgozók kongresszusán kiderült, hogy a második évnegyed tervét 115 százalékkal teljesítette az élelmiszeripar. 1952—1954 között közel 300 új vállalkozással bővült az élelmiszeripar.

készítményei. Jelentősen megjavult a termékek minősége is és új élelmiszeranyagokat helyeztünk üzembe, mint például a gyergyóremeteli tejporgyártat, amely állandóan új és új készítményekkel lép meg a fogyasztókhoz.

A kereskedelemben dolgozók tevékenységének kiértékelésénél kitűnt, hogy kereskedelmi hálózatunk jelentősen bővült. Közel 3.000 állami üzlet áll a dolgozók rendelkezésére. A központi szervek munkatervükbe október elsejéig új kiszolgálási módszerek bevezetését vették be, utasították a szakszervezeti szervezetet, hogy figyelmeztet a kiszolgálásra, a szakszervezeti csoportok munkájának megjavítására, a forgalmi költségek csökkentésére fordítsák. A kereskedelemben dolgozók számára a központi szervek feladatát jelölték meg, hogy több figyelemmel és nagyobb felelősséggel tegyék a kiszolgálást.

A könnyűipari dolgozók kongresszusán örvendetes jelenség volt az, hogy a jelentés alapján a legtöbb könnyűipari vállalat képviselője különböző javaslatokat tett a könnyűipari cikkek minőségének megjavítására. Általános vélemény volt azonban, hogy bár viszonylag a könnyűipar az, ahol a legtöbb nő dolgozik, szakképesítések azonban nem történt kielégítő módon.

A CFR és a posta dolgozóinak kongresszusa után most folynak a szénipari dolgozók szakszervezete kongresszusának munkálatai. Itt főleg az új technika bevezetésére, a haladó munkamódszerek kiterjesztésére és a munkakörülmények megjavítására hívta fel a figyelmet a Szakszervezetek Központi Bizottsága.

Az eddigi munkálataik alapján a központi szakszervezeti szervek általános megállapítása az, hogy a szakszervezetek teljesítik feladataikat és eleget tesznek pártunk felhívásainak. Főleg a termelésben értünk el jó eredményeket ezen a téren. Nem kielégítő az eredmény azonban a kulturális-nevelő és a sportmunkában. Szakszervezeteink itt komoly hibákat követnek el, amikor ezeket másodrendű kérdésekné tekintik. A kongresszusi munkálataikon kitűnt az is, hogy az önkéntesség csökkentése több vállalatnál nem fordítanak kellő figyelmet. A vállalatok általános költségei is sok helyen igen jelentősek. Az építkezéseknél pedig hiányzott az ellenőrzés a szakszervezetek részéről. Ezzel magyarázható az, hogy az építkezések sok helyen nem folynak kielégítően.

A kongresszusok munkálatai után meg kell javuljon a szakszervezetek tevékenysége. Új munkamódszerek bevezetése, a legjobb elvtársak bevonása a szakszervezetek vezetőségei be, a bírálat és az önbírálat alkalmazása, valamint valamennyi szakszervezeti tagnak a munkába való bevonása biztosított nyújt arra, hogy a szakszervezetek betöltsék feladataikat és mozgósítsák a tömegeket a párt határozatainak megvalósítására. Az irányelvek alapján már meg is kezdődtek a munkálataik. A cukorgyárban a repabegyűjtő felelősökkel tartottak megbeszéléseket szakszervezeti vonalon és ugyanakkor megszervezték Silinai és Jarovoi munkamódszerének ismertetését a dolgozók körében. A központi szakszervezeti szervek ugyanis ezt elengedhetetlennek tartották a kampány megkezdése előtt, hogy zavartalan legyen a cukorgyárak működése.

A kinagadott példák azonban nem elegendők. Valamennyi vállalatnál foglalkoztassa a szakszervezetek vezetőit a szakszervezetek központi bizottsága által megjelölt feladatok teljesítése. Állandóan tartás szemelőtt azt, hogy a szakszervezeti csoportok munkája fontos tényező, mert ez áll legközelebb a dolgozóhoz. A szakszervezetek teremtik meg a kapcsolatot a széles dolgozó tömegek és a párt között és mozgósító tevékenységükkel sikerül valóra váltani pártunk határozatait.

Ötéves tervünk teljesítése után

Tervben felül

Egyre több dolgozó vesz részt a szocialista versenyben a „November 7” gyár különböző üzemosztályain. A verseny során jelentős mennyiségű terméket gyártanak tervben felül.

Szeptember első tíz napjában a malomosztály dolgozói 3 tonna grizt, 76 tonna fehér lisztet és 97 tonna barna lisztet őröltek tervben felül. Az élelőzt osztályon is túlteljesítették az első tíz napra esedékes tervet. 14 tonna élelőt gyártottak tervben felül. A lőkőrosztály dolgozói pedig 100 liter gyümölcszörpöt.

Túlteljesítették tíznapos tervüket

A Vörös Trió gyárban szeptember első tíz napjában említésre méltó termelési eredményeket valósítottak meg. A különböző üzemosztályokon túlteljesítették tervüket. A pamutkonfekció osztály munkásai 6087 darabbal, a gyapjúkonfekción pedig 240 darabbal több árut gyártottak, mint amennyit tervük előírt.

A szabáztalon 2.838 darabbal, a festődében pedig 1.224 kilóval teljesítették a tíznapos tervet.

A gyár dolgozói közül, akárcsak az elmúlt hónapban, e hó elején is Kompa Adam és Freisinger Magda (a Rundstuhl osztályon), tünnek ki jó munkával.

A konfekció osztályon dolgozó Schwertoffer Veronikát, valamint Hoffmann Józsefet a festődében szintén az élenjárók között említhetjük meg.

A kitüntetett anya

Rövidülnek a napok. Az ég alja rózsaszínűre vált, mire Moldovan Susana, a buszok „Partizánul” kollektív gazdaság tagja hazatér a munkából és megkezd otthoni tevékenységét. Kis idő múlva azonban a kerítésre terített kisebb-nagyobb, fehérre mosott ingecskék jelzik szorgos keze munkáját. Elena, a 14 éves nagylány már újjával együtt dolgozik a kollektív földjén, most a ház körül sepreget, míg a legkisebbek anyjuk szoknyája mellett ugrándoznak. Egyikük éhes ugyan, másik aludni vágyik, de azért nem türelmellenkednek, hiszen itt van már a jóízű étel és főleg az anyjuk.

Kétszobás új házuk konyhája még vakolatlan, ablaktáblái is hiányzanak. Kerítés sincs még mindenhol, de a libák azért hazatalálnak és Leu, a házörző, leheveredik a jövendőbeli kapu elé. Lenszóké kisfiu almat majszol, majd mikor megelégedte, messzire elhajítja. Moldovan Susana arca elkomorult, enyhén meglegyint a kis kezét és rápirított: — Vedd fel újból a dobd oda a disznóknak. Semminek nem szabad veszendőbe mennie.

Ilyenkor, termésbegyűjtés idején a nagy család mellett bizony még újszülöttség sem jut idő, szomszédoktól meg éppen szó sem lehet. Lassan jár a hir erefelé, néha el is téved a Roma utca elszórtan épült házaik között. De végül mégis ideér s a szeptember 1-i „Scinteia” első oldala szétterül az alkonyi világításban. Apró betűi hírül adják a családnak, hogy a Román Népköztársaság Nagy Nemzeti gyűlése elnöki tanácsának rendeletével Moldovan Susana aradi lakos sokgyermekes anyát az anyaság érdemével tüntették ki.

Megigazítja nap-szánta, kendőjét s barnapiros, szép fiatal arcát boldog mosoly ragyogja be. Kilep az udvarra, lehalaj s karjába emeli a legkisebbet, a kilencediket, a többi pedig tekintetével végigsimogatja, szinte magához öleli.

Kitüntettek engem a gyermekeimért! — ismétli önmagában. — Milyen szép ez, milyen jóleső. Nem vagyok többé apró porszem, mint a régmúltban, akinek sorsa senkit sem érdekelt. Tudnak rólam, megbecsülnek érte, hogy világra hoztam és becsülettel felnevelem őket a hazának.

Fiatalt asszonyként 1937-ben költözött Aradra férjével, aki mint mezőgazdasági munkás dolgozott, míg ő maga cselédeskedett, mit is lehetett volna egyebet. A gyermekek soron következtek egymást, táplálni és ruházni kellett őket. Két, egymásután következő leánykáját még kicsi korukban elvesztette. Végül sok küzdelem év után beléptek a buszok „Partizánul” kollektív gazdaságba s a betakarítás után télire való élelemmel tett meg a ház. Még eladásra is jutott belőle és először jutott a család nagyobb pénzösszeghez. Moldovan Susana ekkor eltölte, hogy saját otthonát épít a növekedő család számára. Nem volt könnyű feladat, de megküzdött vele. Az egyik szoba már lakható s az előlégbe kapott terményekből máris értékesítette ami nélkülözhető és így beszereshette az ajtók és ablakokhoz szükséges anyagot.

Férje gyenge egészsége miatt a könnyű munkát végezte: ő a kollektív gazdaságban. Eddig 300 munkanapján van, év végéig 450 munkanapra számít a Moldovan család 3 dolgozó tagja. Aurel, a legnagyobb fiú, bár még

Képek a kisipari termelőszövetkezetek divatbemutatójáról

vő nyáron igen divatosak lesznek a csikos ruhák. Első képünkön egy kék-fehér csíkos gyapot, pike nyári ruha látható. Ez az ujjanélküli, nyitott nyakvágású, gazdag huzott aljú, keresztcsíkos be-téttel és gombokkal díszített modell igen megtetszett a bemutató résztvevőknek.

Több ruha- és bluzmodellnél alkalmazták az ARTEX tervezői az egybeszabott, kimonószerű ujjat. Az ilyen modellek is megnyerték a bemutató résztvevőknek tetszését.

Második képünkön egy kombinált délelőtti nyári ruha látható. (506. számú modell). Az egybeszabott, kimonó ujjú bluz kék „Stela” anyagból készült. A nyak kivágását elől fehér fodorral szegték. A szoknya nagymintás, könnyű, piros anyagból készült. Ez a kétrészes ruhamodell is — mint a bemutatott modellek legtöbbje — izlések, egyszerűségével nyerte el a bemutató résztvevőknek tetszését.

Szeptember 11-i lapunkban megírtuk, hogy a Kisipari Termelőszövetkezetek Tartományi Szövetsége rendezte a kisipari termelőszövetkezetek — az ARTEX, a „Varga Katalin”, a Muncitortul Pielar” és a nagyszentmiklósi „December 30” — megrendezett divatbemutatójukat. Ezalkalommal azokat a ruha-, cipő- és kötöttáru-modelleket mutatták be, amelyekből, miután az UCECOM is jóváhagyta, a jövő évben sorozatban gyártanak majd.

Az ARTEX szabóipari termelőszövetkezet több, mint 200 modellt mutatott be: női- és férfi szövetruhákat, női nyári ruhákat, bluzokat, női- és férfi felöltőket, kabátokat és egyebeket.

Itt közlünk két felvételt, amelyek az ARTEX által bemutatott ruhákról készültek. Nagy tetszést arattak a bemutatón a csikos anyagokból készült nyári ruhák. A résztvevők megállapították a bemutató, hogy a jó-

Önmegadóztatásból

Az 1955-ös évre megszavazott és eddig befolyt önmegadóztatási összegből Lipparajon dolgozó paraszttal a közösi néptanácsok irányításával szép megvalósításokat értek el.

Önmegadóztatásból építettek maguknak kulturthont Kápolnás dolgozó parasztjai is. Jelenleg az épület vakolásán és berendezésén dolgoznak. Grosi Noi-on, Marosszlatinán, Batán és Soborsinban most folyik a kulturthont építése.

Evről-évre változik a falu arculata Zabraniban is. Itt az önmegadóztatási összegből a villanyvilágítási hálózatot bővítették ki az állomás felé vezető úton, valamint még három utcában, mintegy 550 méterrel. A Petris-i néptanács végrehajtó bizottsága pedig a fűtővezeték, valamint a közösi intézmények villanyvilágítási hálózatához szükséges anyagot szerezte be.

A fentemlített építkezéseken és villamosítási munkálatokon kívül önmegadóztatásból eddig 15 iskola javítását végezték el Lipparajonban.

A kollektivisták bódéjánál

A piacon az ujaradi „Elena Pavel” kollektív gazdaság árusító bódéjában olcsó és friss zöldségeket vásárolhatnak a háziasszonyok. Legjobb, legszebb terményeiket árulják itt a kollektivisták, hogy ezáltal is hozzájárulhassanak a piaci árak csökkentéséhez, valamint a dolgozók zöldség és főzelékkel való ellátásához.

A kollektív gazdaság tagjai ez évben 12 hektár területen foglalkoztak öntözéssel kertgazdasággal, amelyből három hektáron paprikát, két hektáron paradicsomot, két hektáron uborkát termesztettek.

Jó termés takarítottak be bürgonyából, így jutott bőven eladásra. A betakarított mennyiség 15.000 kilót a szövetkezeteken keresztül, míg 33.000 kilót a piacon értékesítettek.

A munkaidő teljes kihasználásával

Augusztusban az „Otelul” Kisipari termelőszövetkezet összes üzemosztályán szép termelési sikereket értek el. A munkaidő tökéletes kihasználásával nagyszámú szövetkezeti dolgozó túlteljesítette normáját. Ezek közé tartozik Farkas József maros is. Képünkön Farkas József maros látható munkaközben, aki augusztusban több, mint 50 százalékkal túlteljesítette normáját.

A „I. Ranghe” gyár dolgozó normájuk teljesítésével igyekeznek eddig elért eredményeiket gazdagítani. Képünkön Holzer István elvtárs, a „I. Ranghe” szerszámgépgyár esztergályosa látható munka közben, aki napról-napra kiváló teljesítményt ér el. Augusztusban brigádjával, a „November 7” brigáddal 389 százalékkal teljesítette normáját.

Az új technika alkalmazása a vasuti vontatásnál

Az államvasutak vontatási részlegének dolgozói az új technika felhasználásával figyelemre méltó sikereket értek el a vasuti szállítás terén. A vagonok gördülési ideje a felénél kevesebbre csökkent, a szállítási tervet pedig fele annyi mozdonytal tudják teljesíteni, mint ezelőtt.

A szállítás meggyorsítását elősegíti a fűtőházak korszerűsítése is. Sok fűtőházban ma már modern mozdonymosó berendezések működnek. A forró víz többé nem vész kárba, hanem felhasználják a mozdonyok befűtésénél is. A korszerű berendezések lényegesen megkönnyítik a munkát.

1938-ban a mozdonyokat 45.000 kilométernyi ut után kellett általános javításba adni, ma pedig már csak 88.000 kilométer után válik ez szükségessé. Az előírt fűtőanyag-fogyasztás az 1938. évhez viszonyítva 12 százalékkal csökkent. (Agorpres).

Az atomerő az emberiség szolgálatában

A leggazdagabb energiaforrás

A Pravda és a Komszomolszkaja Pravda munkatársai néhány nappal ezelőtt látogatást tettek a szovjet atomvillanytelepen. Beszámolójuk nyomán közzétesszük az alábbi helyszíni riportot.

Kétfeliratos ház előtt áll meg a gépkocsi. Az épület külsője nem árul el semmi rendkívülit, az ajtó mellett elhelyezett kis táblán a következő egyszerű, de sokatmondó feliratot olvastuk: „A Szovjetunió Tudományos Akadémiája. Atomvillanytelep.”

Előfordottnak látnunk be az erőtűbe, ahol naponta 30 gramm uránt használnak el 100 tonna szén helyett. Az igazgató dolgozószobájának falán vázlatot látnunk, amely az erőtű munkáját szemlélteti. Egy mérnök elmagyarázza nekünk a villanytelep általános felépítését, majd elindulunk a nagy csarnokba, a reaktortérbe. Az igazgató dolgozószobáját a csarnokkal összekötő folyosó egy kis ajtóba torkollik, amelyen éppen hogy átfér egy ember. Az ajtó keskeny, lövésárkoszerűen megírt ajtórába vezet. Nezetünk elmagyarázza, hogy az ajtót két méter vastag betonfalból készítették, és a csarnokot is ugyanílyen fal veszi körül minden oldalról. Jobbra fordulunk és egy kis erkélyre érünk. Aletünk húzódik a csarnok. Csaknem teljesen üres. A szemben lévő falnál a padlón hatalmas korong fejt fel figyelmünket. A lépcsőn leereszkedünk a terembe a koronghoz.

— Ez a reaktor felső része — magyarázza kísérőnk, a mérnök. — A korong alatt helyezkedik el az atomreaktor, amelyet több réteg nyersvas, vízréteg és betonréteg választanak el tőlünk.

Az erőtű munkatársai magyarázzák el, mi történik a reaktorban: Az energia forrása az urán, ez az ezüstös színű fém, amely 18-szor nehezebb a víznél, és az a nagyenergiát tulajdonsága, hogy oszlik, hasad és közben neutronokat bocsát ki. A hasadáskor keletkező szilánkok nagy sebességgel szétrepülnek, utóbban mekkorát ütik a reaktor falát, hogy az urán felmelegedését s a tulajdonsága miatt válhat az urán az atomenergia forrásává.

Százhúsznyolc uránrud „működni” kezd.

Maga az urán itt látható a központi térben, rudak formájában a falra akasztva. A 7 méteres rudak első, 170 centiméter hosszú része duzzadt uránból áll. Az itt látható uránrudak minitgy felélt tartalék készletet jelentenek. E rudakban hatalmas erő rejlik, de egyelőre „pihen”. Akár kézzel is megfoghatjuk, a rudak teljesen veszélytelenek, mielőtt a reaktorba kerülnek. Ha azt akarjuk, hogy az urán „működjön” kezdjen, a rudakat meghatározott számban és sorrendben kell a máglyába helyezni.

A szakemberek most az atommáglya szerkezetét ismertetik részletesen. A reaktor betonlapon nyugvó, hengeres acélburkolatban van. Az acélburkolatot grafitfallal bélelték ki. E fal középső részét függőleges nyílások járják át. Ezekbe a nyílásokba sülyeszítik be az imént látott rudakat, amelyeknek belsejében, vékonyfalú acélcsövekben, víz kering. A reaktorban 128 ilyen 7 méter hosszú rudat helyeznek el, mégpedig oly módon, hogy együttesen hengeres alakú, úgynevezett aktív zónát képeznek, amelynek átmérője másfél méter, magassága pedig 170 centiméter. Ezt az aktív zónát grafitréteg veszi körül.

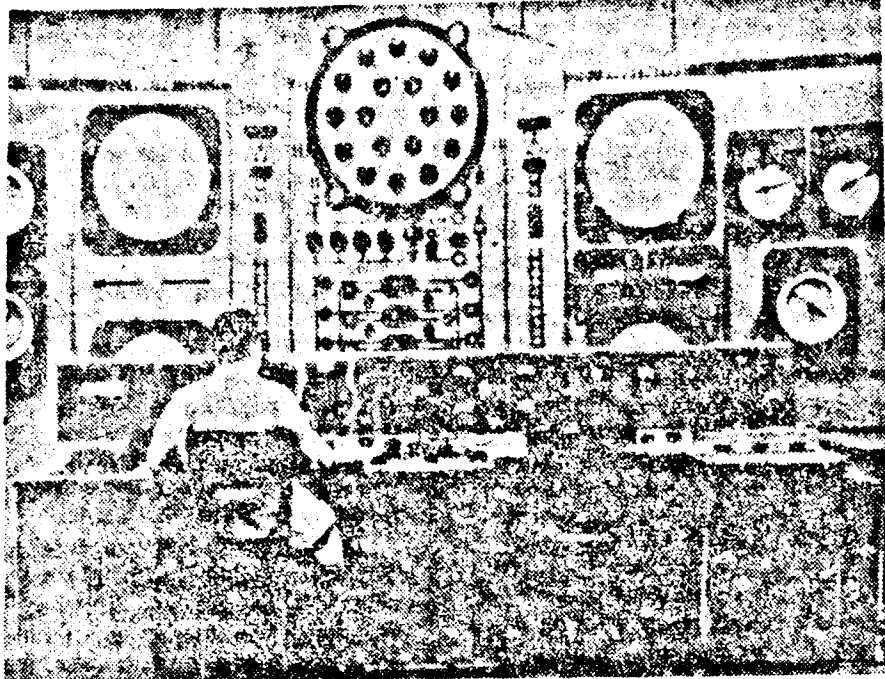
Megtudjuk, hogy amíg 60 rudat nem helyeznek be, addig nem indul meg a hőfejlesztés. Ha ugyanis nem elegendő mennyiségű uránt helyeztek

a reaktorba, akkor a neutronok jelentős része kirepül onnan, anélkül, hogy más uránmagoknak nekiütközne. Azt az uránmennyiséget, amelyen a folyamat már megindul, kritikus tömegnek hívjuk. A villanytelep reaktorába összesen 550 kg. uránt raknak be.

Üzemanyagpótlás — távirányítás

— Hogyan irányítják a reaktor munkáját? — kérdeztük.

— Vannak anyagok, amelyek möhön, mint valami szívás, „magukba szívják” a neutronokat. Ilyen anyag például a bórkarbíd. Ha bór-

Erről a vezérlőszobáról automatikus távirányítással ellenőrzik az atommáglyában végbemenő láncreakciót és a hőtermelés egész folyamatát.

kárbidból készült rudat helyezünk a reaktorba, ez a rud felfogja az uránrudak között cikázó neutronok áradatát és a folyamat gyorsan alábbhagy, illetőleg megszűnik. Nézzék csak ezt a két gépezetet — mutatott a mérnök a két kis motoros oszlóra, amelyek dróttal bórkárbidból készült rudak függtek. — Ha valamilyen zavar keletkezik, — például a reaktorban cirkuláló víz nyomása a normális fölé emelkedik —, a bórkárbid-rudakat automatikusan a reaktor központi zónájába engedjük, és a reaktor leáll.

— Hogyan történik az „üzemanyag”-pótlás?

— A reaktorral szemben lévő oldalon a padlóra több sorban fém fedőlapokat láthatunk. Ezek az ún. töltő „dugók” szorosan elzárják a vízzel töltött csöveket, amelyekben a felhasználott uránrudakat őrzik. Ezek a rudak ugyanis használat után veszélyesen rádióaktívvá válnak. Kicserelésük csak akkor történhet meg, ha az emberek elhagyják a termet. Az üzemanyag-pótlás tehát a következőképpen történik. A nyersvaskorong közepén lévő nyílást szabaddá tesszük. Ezáltal hozzáférhetővé válnak az uránrudak. Az erőtű egyik dolgozója odamegy, a daruhorgára rákapcsolja a kívonásra kijelölt rud feljött és... eltávozik. A reaktorból kivont uránrud közelében tartózkodni ugyanis veszélyes. Ezért a felrakácsolása után az összes műveletet géppel végzik. A gépeket egy ólomüvegtábla fölé helyezik. A reaktorból kivont rudat a daruval átszállítják a csarnoknak abba a részébe, ahol a padlón kis nyílások láthatók. Az egyik nyíláson át engedik le a „kiegészítő” rudat egy mély medencébe. Itt a rud egy év alatt „kihűl” — rádióaktív sugárzása lényegesen csökken. A kiegészítő rudakat minitgy háromhavonként egyszerre szokták kicserélni. Helyükbe ugyancsak daruval állítják be a „frisse rudakat”,

azok közül, amelyeket az imént már láttak a csarnok falán.

Vigyázat!... Sugárzásveszély!

A villanytelepet végigjárva, minden lépésnél láthattuk, hogyan vigyáznak a dolgozók egészségére. A reaktor működése közben keletkező rádióaktív sugárzás ellen az atommáglyát 1 méteres vízréteg és 3 méter vastag betonfal veszi körül. Felül pedig megvastagított grafitréteg, acélfedő és vastag öntöttvaslapok védik az embereket.

A teremben most zöld lámpák égnek, ami azt jelenti, hogy minosenek veszélyes rádióaktív sugarak. Az ellenőrzést ionizáló kamrák végzik, a-

ilyen módon az első rendszerben keringő víz felforralja a második rendszer vizét és felmelegíti a keletkező gőzt 260 fokra; ez a gőz kerül azután a turbinába.

A villanytelepnek négy gőzgenerátora van (egyik tartalék), mindegyik külön-külön fűlkében. Szerkezetük nagyjából a következő: az első rendszer forró vize a belső csövekben kering, amelyeket a második rendszer nagytérű csövei vesznek körül. Ilyen módon adja át melegét az első rendszer a másodiknak. Az első rendszer vize a reaktorban rádióaktívvá válik és ezért van szükség a teljesen különálló második rendszerre. Ilyen módon az atomvillanytelep turbináját ugyanúgy kezelhetik, mint a közönséges hőerőműveket.

A lépcsőn lejjebb menve, bejutunk a szivattyú-terembe. Az első rendszer vizét négy szivattyú hajtja, közülük kettő tartalék szivattyú. Ugyanitt külön dugattyús szivattyúk is vannak, amelyek szükség esetén friss vizet juttatnak az első rendszerbe. A kérdés megoldása nemcsak úgy lehetséges, hogy elsőleges hőhordozó anyagként természetes vizet használják az atomvillanytelepen. Ezt a szerepet betölthetik folyékony fémek, vagy gázok is. De ezeknek az alkalmazása újabb műszaki feladatok megoldását teszi szükségessé, amit jelentős mértékben elősegít majd az első atomvillanytelepen szerzett tapasztalat.

A központi vezérlőszobánál

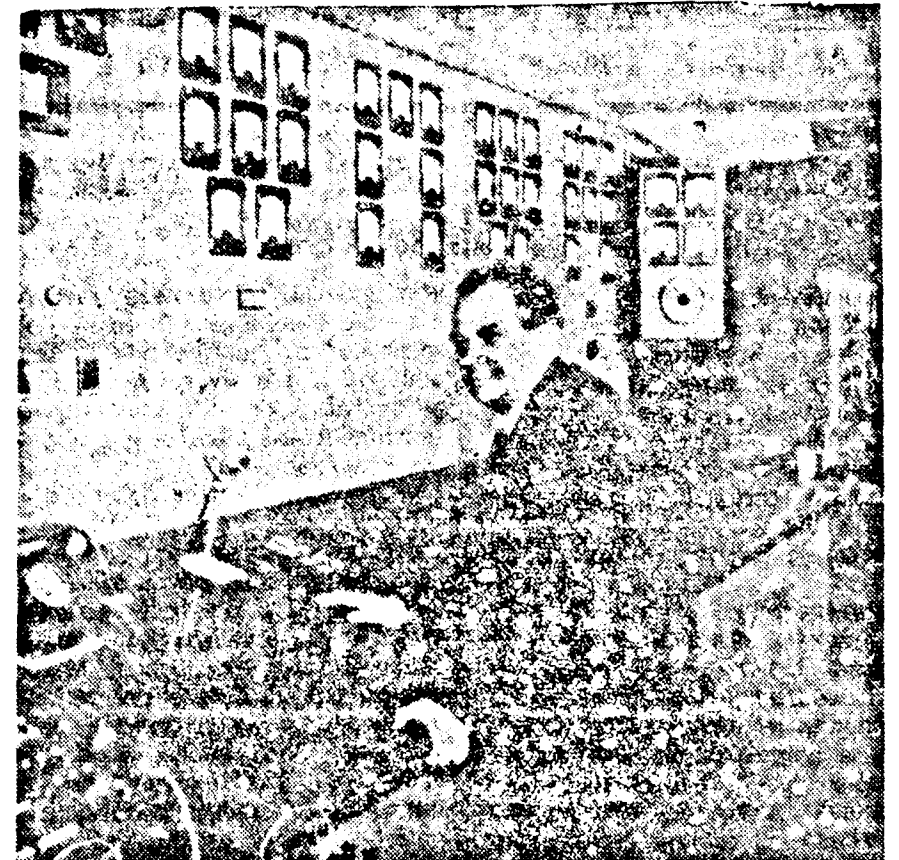
Ha a reaktor a villanytelep szíve, a központi vezérlőszoba az erőtű agya. A belépő elámul a rendkívül nagyszámú, érzékeny műszer láttán, lámpák gyulladnak és alszanak ki, műszerek jegyzik a reaktor működésének adatait. A kapcsolószobánál két mérnök irányítja a villanytelep munkáját. Az egyik a reaktorban lejárolt fizikai folyamatokra ügyel fel, a másik a hőtechnikai részt irányítja.

Fontos szerepet tölt be a központi kapcsolószobával összekötött készülék. Ez tájékoztat a reaktor munkáját szabályozó rudak helyzetéről. (Műszereinek számlapja emlékeztet az órára, de ezeknek segítségével nem percekkel és másodpercekkel, hanem centiméterekkel mérnek). A műszerek azt jelzik, hogy mennyire emelkedt fel, vagy sülyeszítették le az atommáglya szabályozó rudjait. Érdekes megemlíteni, hogy a hasadóanyag felhasználását nem grammokban, hanem centiméterekben mérik.

Különböző jelzőlámpáskák rajzolják ki a villanytelep egész alaprajzát. A figyelmeztető jelek — fehér és sárga négyzetesek — ki-gyulása jelzi, ha valami eltérés van a normális technológiai folyamatától. A vörös lámpák csak akkor gyulladnak ki, ha a hibák a reaktor automatikus leállítását okozták. Ugyancsak jelzőlámpák mutatják, hogy mi okozta ezt az üzemzavart.

Egy másik műszerlap adatokat közöl a gőzről, annak nyomásáról, hőmérsékletéről, felhasználott mennyiségéről. Amott egy tábla, amely a vízfelhasználás zavarait jelzi és haladéktalanul „megmondja” azt is, hogy melyik rudban történt a baj. A jelzőtábla gyorsan választ ad arra a kérdésre, hogy melyik uránrudban emelkedett a hőmérséklet a megengedett szint fölé. Eleget, ha a mérnök ráállítja a műszer fogantyúját a megfelelő beosztásra s a válaszképpen kigyuló fényjelek megmutatják annak a rudnak a számát, amelyen a hőmérséklet a megengedettnél magasabb. A tábla alatt van egy szerkezet, amelynek segítségével pontosan meghatározhatják, hogy melyik uránrudban milyen a víz hőmérséklete. Ezek az adatok igen fontosak a reaktor működését irányító mérnök számára.

A békés felhasználás útján

A reaktor központi terme.

Az atomenergia a gyógykezelés szolgálatában.

MI AZ ATOM?

Az atom a görög atomos — oszthatatlan — szóból ered. A tudomány már bebizonyította, hogy az atomok valójában az anyagok nem oszthatatlan egységei. Protonokból (pozitív elektromos töltésű nehéz testecskékből), neutronokból, elektromos töltés nélküli súlyos testecskékből és elektronokból (negatív töltésű könnyű testecskékből) állnak. Az atom a legkisebb egység, amelyre egy elemet szét lehet bontani oly módon, hogy megtartsa az eredeti elem vegyi jellegzetességeit.

MI AZ ATOMENERGIA?

Az atomenergiát az atom összetevőinek tömegéből nyerik. Egy kis mennyiségű tömeg szétrombolása általában nagymennyiségű energiát eredményez. Egy milligrammnyi, vagyis durván szólva egy gombostűfejnyi anyag szétrombolása esetén körülbelül ötven ezer kilowattóra energia szabadul fel. Ezzel az energiamennyiséggel egy közepes nagyságú várost néhány óráig el lehetne látni villamos árammal. Amikor az atom olyan részecskére törik, amelyek együttesen nem nyomnak annyit, mint az eredeti atom — a hiányzó kis tömeg sok energiává változik át. Ez történik például az uránium, vagy a plutónium hasításának esetén.

MI A HASÍTÁSI FOLYAMAT?

Bizonyos atomokat összetevőikre, vagyis neutronokra, protonokra és elektronokra lehet bontani. Az atom szétbontásához nagy külső erőre van szükség. Ilyen erő forrunk, amikor kis testecskéket, mint például

neutronokkal „bombázzunk” súlyos atomokat. Az uránium hasítása esetén két test keletkezik, mindkettő egy-egy új atomja egy olyan elemnek, amely körülbelül fele olyan súlyos, mint az uránium, ezenkívül felszabadulnak neutronok, amelyek láncreakció formájában hasítják a többi atomot. A súlykülönbség az első atom és a két vagy több atom között, amelyre széthasad — energiává változik. Így szabadul fel energia, amikor az atomot hasítás útján választják szét. A felszabadult erők túlnyomórészt hővé, vagy mozgássá alakulnak át. Ez a hasadási folyamat az úgynevezett nukleáris reaktorban megy végbe.

MI A NUKLEÁRIS REAKTOR?

A nukleáris reaktor olyan készülék, amelyben atomenergiát fejlesztenek. Ilyen sajátosságos reaktor például maga az atombomba is, amelynek feladata, hogy összetartsa a futball-labda nagyságú urániumot, vagy plutóniumot, amíg a láncreakció megtörténik. A láncreakció során a másodpercek töredéke alatt a keletkezett hő okozza a hatalmas robbanást.

Vannak olyan reaktorok is, amelyeknek célja nem a robbanás, hanem olyan atom-„tűz” felépítése, amelyben a hő állandóan gerjed abban az ütemben, ahogy az atomok szétválása folytán az atomenergia felszabadul.

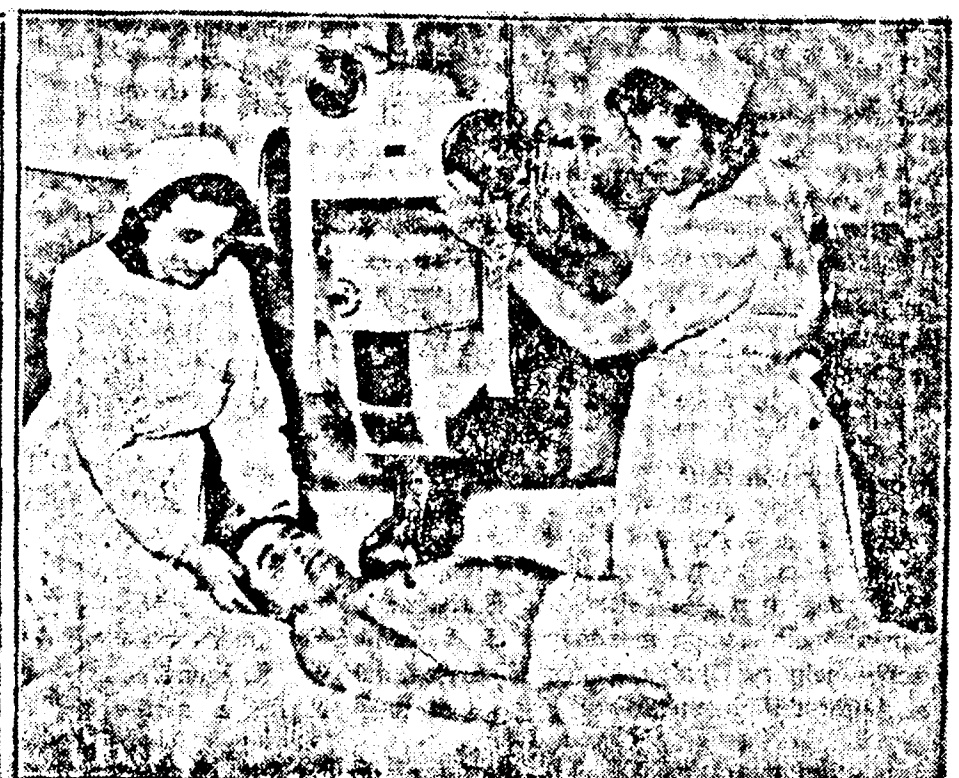
Az atomenergia felhasználása a szovjet gyógyászatban

1. A krími „Sztálin” orvostudományi intézetben a rákkutató laboratórium gyakorlati óráján a rákbetegség diagnózisát állapítják meg.

2. Az ortopédia-osztály rádióaktív izotópos laboratóriumában a csontritkulás regenerálódását tanulmányozzák.

3. Irányított rádióaktív izotópokkal való kezelés a kievai rák- és belgyógyászati intézetben.

Pártélet

A politikai munka megszervezése a traktorbrigádokban

Gépalomásunk pártalapszervezete a közelmúltban kiérkezett a traktorosok soraitól végzett politikai munkát helyettesíti és — a felszínre került hibák kiküszöbölésére — a párttagok és a tagjelöltek részére konkrét feladatokat jelölt meg. Mivel a traktorbrigádok szélszórta, nagy távolságra dolgoznak egymástól, nehéz megszervezni a politikai munkát. Alapszervezetünk arra törekedett, hogy ezeket a nehézségeket leküzdje és a nyári kampány idején cselekvően hozzájáruljon a traktorosok politikai és kulturális színvonalának emeléséhez.

Mindenekelőtt arra törekedtünk, hogy a traktorosok rendszeresen megkapják a sajtótermékeket. Felvilágosító munkát végeztünk, hogy a brigádok tagjai előfizessenek a központi és helyi lapokra. Eddig a gépalomás központjában fizették elő a lapokat és így késve kapták meg. Irányítottuk a traktorosokat, hogy a munkahelyen fizessenek elő a központi és a helyi lapokra, hogy minél előbb kézhez kapják azokat és kellő időben tájékozódjanak az időszaki politikai és gazdasági kérdésekről. Az alapszervezetnek ez az intézkedése eredményre vezetett. A brigádtagok rendszeresen olvashattak az újságokat, kollektív olvasások is tartottak.

A politikai munka kiterjesztésében sikerrel használtuk a gépalomás tiznaponként megjelenő röplapját is. A röplap mozgósította a traktorosokat a soronlevő feladatok teljesítésére, népszerűsítette a bevált munkamódszereket és építő módon bírálta a hibákat. Az augusztus 20-i számban például ezeket írta: „Gépalomásunkon továbbra is Voichita Vasile 6. számú brigádja vezet a nyári kampányban. A munka jó megszervezésével tervelt 104,7 százalékban teljesítette. Ezt az eredményt úgy érték el, hogy a brigádban példás munkafegyelem uralkodik, a traktorosok kölcsönösen segítik egymást és maximálisan kihasználják a rendelkezésükre álló időt”. A röplapban számos cikket jelentettünk meg a

fejlett munkamódszerekről. Ezekből a cikkekből értékes tanulságokat vonhattak le a traktorosok.

A röplapban ugyanakkor bíráltuk a hibákat. Az egyik cikk megbírálta Gules Viorel kerületi agronómust, aki ahelyett, hogy irányítaná és ellenőrizné a traktorosok munkáját, magánügyeit intézte munkaidőben. Bírálatot kapott Ton Gheorghe pontatőr is, aki nem gondoskodott idejében a reábizott brigád fűtő- és kenőanyaggal való ellátásáról. Az említett elvtársak elsaítították a bírálatot és megjavították munkájukat. A röplap nagy népszerűségnek örvend, örömmel olvassák a traktorosok, rendszeresen tájékozódnak belőle a traktoros brigádok közötti és a gépalomások közötti szocialista verseny helyzetéről.

A traktorosok politikai és kulturális neveléséhez hozzájárult az is, hogy a brigádoknak kis könyvtárakat rendeztünk be. Ezáltal a brigádtagok szabadidejükben politikai, szakmai és szépirodalmi könyveket olvashattak.

Alapszervezetünk felismerte, hogy a traktorosok nevelésében jelentős helyet foglal el a szocialista verseny. Ezért már a kampány kezdetén irányította és segítette a szakaszvezető bizottságot a szocialista verseny megszervezésében. A versenyt kiterjesztettük az összes traktorbrigádokra. Felhívtuk a párttagokat, a tagjelölteket, az agitátorokat és a pártönkvi aktív tagjait figyelmükre, hogy személyes példamutatásukkal járjanak élen a versenyben. Ez meg is történt. Dávid Sándor elvtárs, a pártönkvi aktív tagja, az 5. számú brigádban dolgozik Obesenyón, nyári kampánytervét augusztus 31-ig 207,9 százalékban teljesítette. Li-bov Dona elvtárs, a 6. számú brigádból, 203 százalékban teljesítette nyári tervelőírását. Mitrici Alexandru agitátor, a 2. számú brigádból, Vorindan Gheorghe és Hărdău Tudor párttagjelöltek szintén túlháldták előírásait. A jó példát követték a pártönkvi traktorosok is. Így Süll András 177, Damian A. pe-

dig 174,7 százalékban teljesítette előírását.

A traktorosokat nagy segítségben részesítették a brigádvezetők, akik alaposan megszervezték brigádjuk munkáját. Ezek között említhetjük Frătuțiu Ioan, Voichita Vasile párttagjelölteket és Călmăntui Vasile, a pártönkvi aktív tagját.

Pártalapszervezetünk jól irányított politikai munkája, valamint a párttagok és tagjelöltek személyes példamutatása a szocialista versenyben, fokozott munkalendületre serkentette a gépalomás minden dolgozóját. Így vált lehetővé, hogy gépalomásunk augusztus 31-ig 105 százalékban teljesítette nyári kampánytervét.

Most, hogy elkezdődött a nyári kampány befejezéséhez, látjuk, hogy munkánkban hibák is voltak. Az egyik hiba abban áll, hogy a terepen dolgozó agitátorok nem részesítették rendszeres kiképzésben. Különösen az én hibám, hogy nem végeztem el traktorbrigádonként a terepen az agitátorok kiképzését. Másik hiba volt, hogy alapszervezetünk büroja nem ellenőrizte rendszeresen a párttagok és a tagjelöltek feladatainak teljesítését. A jövőben ezeket a hibákat kiküszöböljük.

Jelenleg az őszi kampány munkálataira készülünk. Alapszervezetünk irányította a gépalomás vezetőbizottságát, hogy a mezőgazdasági gépek és szerszámok javítását gyors ütemben szervezze meg. Nagyrészt ennek tulajdonítható, hogy a vetőgépeket már csaknem 100 százalékban megjavították, a traktorok és a traktorok javítását pedig a javítószopok helyben végzik. A megjavított traktorok már hozzáálltak a mélyszántáshoz és augusztus 31-ig közel 3.000 hektáron végezték el ezt a munkát.

Pártalapszervezetünk elhatározta, hogy ebben az időszakban még szélesebbkörű politikai felvilágosító munkát fejt ki a traktorosok sorában, hogy ezáltal biztosítsa az őszi vetési kampány sikerét.

Fodor Avram,
a nagyszemléltető GTA
pártalapszervezetének titkára

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségeinek moszkvai tárgyalásai

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségeinek moszkvai tárgyalásai

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségeinek moszkvai tárgyalásai

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségeinek moszkvai tárgyalásai

Adenauer kancellár beszéde

Miniszterelnök ur!

Mielőtt átadnám a szót a külügyminiszternek, engedje meg, hogy visszatérjek nyilatkozata néhány pontjára és válaszoljak azokra.

Üdvözlöm nyilatkozatát, amely eziránt magukévá tették azt az álláspontot, hogy minden kérdést a legösszefüggőbben kell megvizsgálni. Valóban ez a helyzet. Ha a történetek után megvannak bennünk továbbra is az óhaj, hogy rendezzük kapcsolatunkat, ez eleve megköveteli, hogy mindent kimondjunk ami a szívünkön fekszik.

A miniszterelnök ur beszéde elején leírta a szovjet népek az utóbbi háborúban átélt szenvedéseit. Összintén elismerem, hogy ebben a háborúban a szovjet nép rendkívül sokat szenvedett. De ha Ön azt mondja, hogy a német nép más helyzetben volt, bátorodom felhívni a figyelmét arra, hogy Hitler és hívei nem lehet a német néppel azonosítani. A német nép nagyrésze magában elítélte a hitlerizmust, elítélte ezt a háborút és előszörban a hitlerizmus által okozott gonoszokat.

Az lehetne itt állítani, hogy a német népről csak mint egészről lehet beszélni. De a mi feladatunk — miniszterelnök ur — az, hogy meggyőzés jöjjön létre a német népek az a részével, amely mindig és most is undorral utasította el azokat a dolgokat.

Az is mondtam a továbbiakban, hogy Németországban az „erőpolitika” beszélnek. Azt hiszem, hogy itt egy nagy félreértésről van szó. Németországban senkinek képzelt olysmit, mintha a Szovjetunióval az „erő álláspontjáról” lehetne tárgyalni. Azt hiszem, hogy mindezen kérdéseket illetően figyelembe kell venni az általános világhelyzetet és az

Miniszterelnök ur!

Általános európai helyzetet, nem csupán a Szovjetunió és a Szövetségi Köztársaság viszonyát. Ne feledkezzünk meg róla, hogy államunk nem külső a védelmet és a garanciákat. A Szövetségi Köztársaságot teljesen ismeretlen, megszállták, a bizonytalanság és fenyegető konfliktusok viszonyai között él. És az olyan nem tulságosan nagy országoknak, amelyen például a Szövetségi Köztársaság, lehetőségük kell legyen arra, hogy megvédjék magukat, amint a Német Demokratikus Köztársaság esetében is felmerült ez a szükségesség.

A továbbiakban a hadifoglyokról is beszélt a miniszterelnök ur. Bátorodom felhívni figyelmét, hogy tegnapi nyilatkozatomban a „hadifogoly” kifejezést egyáltalán nem is használtam. Ezt a kifejezést szándékosan kerültem ki. Ha figyelembe vesszük a vizsgálati a általam mondottakat, megállapíthatjuk, hogy inkább a „viszszatartott” szemlélettel beszélek. Ön beszélt a „háborús bűnökről” és a szovjet törvényszékek ítéleteiről. Hasonló eseteink vannak az Egyesült Államokkal, Nagy-Britanniával és Franciaországgal való kapcsolatunkban is. Ott azonban megértették, hogy a törvényszékeknek a hábo után első időszakban kimondott ítéletei nem voltak mentesek érzelmi tényezőktől, az akkori idők légkörétől és hogy ez a tanulat is befolyásolta, hogy az akkori idők légköre nem volt alkalmas olyan ítéletek kimondására, amelyeket az egész testállamok nyugodt megvizsgálása tett volna lehetővé. Mindebből levontam a következtetéseket és megkegyelmeztetéssel csaknem valamennyi elítélt bűntetését leszállították.

Miniszterelnök ur! Mint bizonyára tudja, a londoni TIMES azt írta,

H. von Brentano beszéde

Miniszterelnök ur, uraim!

Engedjék meg, hogy néhány megjegyzéssel kiegészítsem a szövetségi kancellár ur beszédét. Ön, Bulgariyin ur, mai beszéde elején azt mondták, hogy sem a tárgyalásokat megelőző jegyzékváltásban, sem a szövetségi kancellár ur szeptember 9-i beszédében nem volt szó előzetes feltételeiről a népek közötti viszony rendezésével kapcsolatban, amit valamennyien óhajunk. Hangsúlyozom ezt, mert éppen ezzel óhajunk kezdeni meggyőzéseimet. Bevezésül Ön, Bulgariyin ur, megkérdezte, milyen választ szándékozik adni a német szövetségi kormány a diplomáciai, gazdasági és kulturális kapcsolatok újrafelvetésére, illetve felvetésre vonatkozó kérdéseire. Szíves engedelmével, Bulgariyin ur, nyíltan kijelentem, hogy őszinteség híján levő tárgyaló féllel lenne dolguk — már pedig önök nem óhajának ezt és mi nem akarunk ilyen tárgyaló fél lenni — ha beismertétek, vagy beismernék, hogy népeink viszonyának rendezése olyan helyzeten alapulhatna, amely már magában véve abnormalis. Ez késztette arra a szövetségi kancellár urat, hogy beszédében felhossa azt a két kérdést, amelyről Ön, Bulgariyin ur, is beszélt ma.

Biztosított önket, hogy az asztalnak ezen az oldalán nincs egyetlen olyan ember sem, aki ne lett volna mélyen meggyőződve arról, hogy amikor ön megemlítette, milyen borzalmas szenvedéseken ment át az orosz nép a legutóbbi háborúban. S hivigye el nekünk, hogy akkor, amikor sokszor nem eorsát kívánjuk tisztázni, legkevésbé sem azonosítjuk magunkat a bűncselekedetekkel és a bűnökkel és nem tanúsítunk semmilyen hamis együttérzést irántuk. De kérjük, értesít meg, hogy Németországban sokmillió ember van — anyák és apák, gyermekek és feleségek — akik mindmáig emlémmel sem tudnak legközelebbi rokonairól és higgyék el, hogy ezer meg ezer családnak van, amely tudja, hogy legközelebbi rokonait még mindig fogvatartják itt, Oroszországban. Nem a mi feladatunk és nincs is jogunk ahhoz, hogy figyelmen kívül hagyjuk az önk bírásgainak ítéleteit, anélkül, hogy a kérdés alapját megvizsgáljuk. A szövetségi kancellár ur azonban azt mondta tegnap és ma is megismételte — magam pedig tel-

jes komolysággal és egész becsőmmel hangsúlyozni kívánom — hogy itt egy emberiességi kérdéssről van szó, s ennek a kedvező elintézését kérjük Önöktől. Ön, miniszterelnök ur, azt mondták, hogy a Szovjetunió nem felejtette el a háborúban elkövetett bűntetteket. Mi nem kérjük ezt és nem is várjuk el és hozzátehetem, hogy mi, németek sem akarjuk elfelejteni őket. Ez gyávaaság és képmutatás lenne. De, átérzve az ön szavaiól kibocsúló keserűséget, annál inkább feljogosítottam érzem magamat, hogy újra rámutassak a kérdés emberiességi vonatkozására és kijelentsem, hogy népeink kapcsolatának igazi rendezését nagymértékben megnehezítette, ha nem rendezték ezeket az emberemlék a helyzetet, ha nem kapnánk támogatást abban a törekvésünkben, hogy tisztázzuk sok ezer németnek a sorsát, akkorról tudjuk, hogy hol vannak és az a sok százezer németet, aki nyomtalanul eltűnt.

Ugyanez vonatkozik, miniszterelnök ur és uraim, a német nép egyetemesének kérdésére is. Hangsúlyozni kívánom, hogy ezáltal is szükségesnek tartom nyíltan és őszintén kijelentni: a politikai kapcsolatok megteremtése népek között és egy egész Európára kiterjedő olyan biztonsági rendszer létrehozása, amelynek keretében hatékony biztosítékokról gondoskodnának a rendszer összes résztvevőinek biztonsága tekintetében, s amelyet mi is óhajunk és minden szakaszban támogatunk is, nélkülöznie a megfelelő alapot, ha Németország kettéosztottságából indulna ki. Az ilyen biztonsági rendszer véleményünk szerint egészen elvetendő volna, nem oszloktörten a veszélyt, hanem csak súlyosbítaná.

Ön, miniszterelnök ur, azt a reményt fejezte ki, hogy a németek (körülbelül ezek voltak az Ön szavai) közös nyelvezetet találhatnának a nehézségek legyőzésére, minthogy a megoldást előszörban a német népek kell megtalálniuk. A mi kívánságunk, amelyről íten beszélünk és amelyet ugyanilyen komolysággal és nyomatékkal fejeztünk ki és fogunk kifejezni a másik három hatalomnak is, amelyeknek — az Ön véleménye szerint is, Bulgariyin ur — kötelezettségek vannak Németország egységének helyreállítás tekintetében, a következő: adjanak lehetőséget a németeknek, hogy közös nyelvükön beszéljenek.

Adenauer és von Brentano beszéde után N. Sz. Hruscsov és V. M. Molotov külügyminiszter ur azt mondták, hogy tárgyalásaink célja a normális diplomáciai kapcsolatok felvétele. A szovjet kormány június 7-i jegyzéke alapján mi másképp értelmezzük a találkozásunk célját. Ez a jegyzék egyebek között a következőket tartalmazza:

„A szovjet kormány véleménye szerint a béke és az európai biztonság érdekében, valamint a szovjet és a német nép nemzeti érdekeit megkövetelők a Szovjetunió és a Német Szövetségi

szólalását az alábbiakban közöljük: hogy ezeken a tárgyalásokon mi lehet bizonyos mértékben azoknak az ókori heroldoknak a szerepét töltsük be, akik fennhangon egymásra olvastak a hibáikat, amelyeket meg akarunk szüntetni. Tény az, hogy e német csapatok betörték Oroszországba. Tény az, hogy sok csunya dolog történt. Tény az is, hogy után az orosz seregek, védekezve — ezt minden kerteles nélkül elismerem — Németországba jöttek s hogy akkor, a háború alatt, Németországban sok szörnyűség történt. Ugy vélem, hogy ha új szakaszt akarunk nyitni kapcsolatunkban — s mi ezt őszintén óhajunk —, akkor nem szabad túlmésszire visszatérnünk a múltba, mert így csak akadályokat gördítünk utunkba. Egy új szakasz kezdetének előfeltétele a lelki megtisztulás.

Most pedig, miniszterelnök ur, bátorodom visszatérni tegnapi nyilatkozatom egy-két részére. Azt mondtam tegnap, hogy a német nép politikai újjászülése, szerencsétlenségünkre, olyan nemzetközi helyzetben ment végbe, amelyet a négy nagyhatalom közötti ellentétek jellemnek. Kérem, legyenek tekintettel arra, hogy nehézségeink jelentős része annak tulajdonítható, hogy a négy győztes hatalom, politikájának fejlődése folyamán, eltávolodott egymástól. Tegnap úgy hiszem, eléggé világosan és pontosan kifejtettem, hogy mi is a szükségesnek tartjuk egy európai biztonsági rendszer megteremtését s hogy mi is minden félünk tehetőt el fogunk követni, hogy ez a rendszer létrejöjjön s hogy minden félnek biztonságát nyújtson és ténylegesen elejét vegye a háborúnak.

Most pedig, ha megengedik, átadom a szót von Brentano szövetségi külügyminiszter urnak.

Rádióadások

Csütörtök, szeptember 15.

BUKAREST I.: Központi lapok tartalma. 8.13: A szovjet rádió esztrádzenekara játszik. 8.45: Sajtószemle. 9.15: A rádió szimfónikus zenekara játszik. 9.45: „Gyermekek-mesék”. 10.15: Román népi zene. 10.45: Kamarazene. 11.15: Román könnyűzene. 11.40: Francia zene. 12.55: Hírek. 13.30: Népi zene operákból. 14.45: Kolhozdalok. 15: A Magyar NK esztrádzenekara és zeneszoprtainak műsora. 15.30: Hírek. 15.35: Orosz klasszikus zeneszerzők műveiből. 16: Esztrád-musika. 16.30: „Barátunk a könyv”. 17: Román népi zene. 17.30: Rádióhíradó. 17.48: A dán rádió szimfónikus zenekarának műsora. 18: Könnyűzene. 19: Hírek. 19.05: Operettzene. 19.54: Orvosi tanácsok. 20: Hangverseny. 20.15: Fuvószereken hangverseny. 20.45: Falvak új-sága. 21.15: A rádió szimfónikus zenekara játszik. 22.15: Irók a mikrofon előtt. 22.30: Könnyűzene. 23: Hírek. 23.10: A népek zenéjéből.

BUKAREST II.: 14.30: Miről ír a „Scinteia”. 14.40: Román könnyűzene. 15: Hírek. 15.35: Maria Lataretu énekel. 16: Hírek. 16.15: Szovjet zeneszerzők szimfóniái. 17: Könyvek és hősök. 17.30: Román népi zene. 18: Zenaída Pally énekel. 19: Zene. 19.45: A Német DK rádiójának műsorából. 20: Rádióhíradó. 21: A szovjet rádió adásának közvetítése. 21.30: Táncczene. 22: Hírek. Sport. 22.20: Operazene. 22.50: Román népi melódia. 23.10: Eji hangverseny. 24: A prágai rádió szimfónikus zenekara játszik. 0.45: Hírek.

BUDAPEST (Kossuth): 8.10: Hangverseny. 10: Hírek. 10.10: Népdalok. 10.50: Szimfónikus táncok. 11.30: Elbeszélés. 12: Hírek. 12.10: Operarészletek. 13.20: Mai szerzők operettjeiből. 14.15: Rádió-gyermeke-újság műsora. 15: Hírek. 15.25: Az épülő kommunizmus nagy országában. 15.55: Fuvószere. 16.20: Versek. 16.40: Szív küldi... 17: Hírek. 17.10: Válaszolóunk hallgatóságainak. 17.25: Egy falu — egy nótá. 17.55: Pillantás a nagyvilágba. 18: Riportműsor. 18.20: Strauss és Fall Leo operettjeiből. 19.30: Táncczene. 20: Esti híradó. 20.15: Helyszíni közvetítés Bey-ruthból: Wagner: Tannhäuser. 21.34: Hírek. Sport. 24.08: Hírek.

BUDAPEST (Petőfi): 14: Zenekari muzsika. 14.40: Népzene. 15.20: Kamarazene. 16: Keringők. 16.30: Ifjúsági műsor. 17.25: Népi dallamok. 17.45: Technikai előadás. 18: Mendelsohn és Brahms művek. 18.35: Elbeszélés. 18.55: Sportfilmek zenéjéből. 19.30: Ormény muzsika. 20.40: Elbeszélés. 21: Táncczene. 21.30: Sporthíradó. 21.50: Vidám kórusok. 22.20: Könnyűzene.

Testnevelés és sport

Nagy feladat előtt az aradi Metalul

A „B” csoport vasárnapi mérkőzése során a Metalul Aradon játszik. Eitentele a lupényi Minerul együttese lesz. A két csapat mérkőzése a Progresul stadionban kerül lebonyolításra délután fél 5 órai kezdettel.

Nagy feladat előtt áll az aradi Metalul. Bár a csapat pillanatnyilag nincs a kiesési zónában, mégis rendkívül fontos, hogy az Aradon lejátszandó mérkőzéseinek pontjait megnyerje, mert csak így biztosíthatja bennmaradását a „B” csoportban.

A lupényi együttes kemény ellenfél, a Minerul játékosait is sarkalja az a tény, hogy minden bajnoki pont-ra szükségük van, miután ugyancsak a bennmaradásért harcolnak. A csapatok között nincs tulnagykülönbőség a táblázaton. Mindössze 2 pont. A Metalul és a Minerul helyzete a táblázaton egyébként a következő: a vasárnapi mérkőzés előtt:

Met. Arad 17 5 6 6 17:26 16

Min. Lupény 17 4 6 7 20:26 14

Az 1. sportlövő Európa-bajnokság

A tunári lötéren vasárnap reggel kezdődtek meg az első sportlövő Európa-bajnokság küzdelmei. A versenyzők igen kellemes időben, jó látási viszonyok között mérték össze tudásukat a koronglövő pályán és a csarnokban. A Szovjetunió versenyzői kiváló eredményeket értek el a bajnokságban.

Ebből is kitűnik, hogy amennyiben az aradi együttesnek sikerül győznie a Minerul ellen, akkor a bajnoki küzdelem két pontjával megerősíti helyzetét a bajnokságban. Eppen ezért rendkívül fontos, hogy a Metalul csapatának minden tagja teljes erőbedobással küzdjön a fontos bajnoki pontokért. A lupényi csapat éppen a vezető nagyváradi Progresul ellen bizonyította be, hogy nagyobb feladatok megoldására is képes. A múlt évben még „A”-lágis Progresul az első félidőben 2-0 arányban vezetett. A Minerul a szünet után nemcsak kiegyenlítette az előnyt, hanem megszerezte a győzelmet is.

Az aradi csapat viszont veszített Resicán. A hazai pálya előnye azonban az aradi Metalul mellett szól és amennyiben az első perctől az utolsóig teljes erőbedobással küzdenek, úgy megoldhatják a lupényi Minerul elleni mérkőzést nagy feladatát és megnyerhetik a találkozást.

Hadipuska: csapatbajnok a Szovjetunió 2633 ponttal. Egyéni bajnok a svájci Schimidt 531 ponttal. A koronglövő csapatbajnokságot a szovjet versenyzők nyerték 766 ponttal. Az önműködő sportpisztolyban az egyéni; versenyt E. Cserkasov (Szovjetunió) nyerte 587 ponttal, a csapatban pedig a Szovjetunió együttese lett az Európa-bajnok 2339 ponttal.

A gépkocsi- és motorvezetők figyelmébe

A 143—1952 számú rendelet és a 910—1954 számú minisztertanácsi határozatban megteremtett utasítások értelmében ez év október 15 körül tartományunk területén megkezdődik a gépkocsi- és motorvezetők ellenőrzése és őszelzése.

Az ellenőrzés műveletei a következők: állnak: szakmai vizsga, (ve-

zetés, szerelés), valamint a közlekedési szabályok ismerete.

A gépkocsi- és motorvezetők (szakemberek és amatőrök), akik termelésben dolgoznak a vállalatok és intézmények keretében ellenőrzik, ahol alkalmazva vannak, az egyéneket pedig betűrendi sorrendben, ahogyan azt a sajtóban később közlik.

A szeptember 9-i Lotto-húzás eredményei

A szeptember 9-i kisorsolt nyereményösszeget a következőképpen osztik meg az egyes nyereménycategóriák között:

I. kategória, 13 egyenként 11.732 lej, plusz 16 negyednyeremény.

II. kategória, 38 egyenként 3409 lej, plusz 82 negyednyeremény.

III. kategória, 82 egyenként 1694 lej, plusz 143 negyednyeremény.

IV. kategória, 118 egyenként 1218 lej, plusz 183 negyednyeremény.

V. kategória, 141 egyenként 900 lej, plusz 322 negyednyeremény

VI. kategória, 210 egyenként 618 lej, plusz 450 negyednyeremény.

VII. kategória, 300 egyenként 449 lej, plusz 575 negyednyeremény.

„A” különleges jutalom: 2 darab egyenként 22.982 lej, plusz 1 negyednyeremény.

„B” különleges jutalom: 2 drb. egyenként 17.236 lej, plusz 4 negyednyeremény.

„C” különleges jutalom: — drb. plusz 3 negyednyeremény.

A nyereményeket szeptember 18 és október 8 között fizetik ki.

Adenauer kancellár másodszor is felszólalt, s egyebek között kijelentette:

„Ma délelőtt igen komoly kérdéssről tárgyaltunk, és Önök meg lehetnek győződve arról, hogy a német küldöttség behatárol és komolyan fogja elemezni az Önök nyilatkozatait. Mindazonáltal már most vissza kell térnem egyes kijelentésekre, még ha fenn is áll az a veszély, hogy leterítünk attól az alapról, amelyről kiindulva összeálltunk.

Adenauer kancellár felszólalása

Molotov külügyminiszter ur azt mondták, hogy tárgyalásaink célja a normális diplomáciai kapcsolatok felvétele. A szovjet kormány június 7-i jegyzéke alapján mi másképp értelmezzük a találkozásunk célját. Ez a jegyzék egyebek között a következőket tartalmazza:

„A szovjet kormány véleménye szerint a béke és az európai biztonság érdekében, valamint a szovjet és a német nép nemzeti érdekeit megkövetelők a Szovjetunió és a Német Szövetségi

Köztársaság közötti kapcsolatok rendezését.”

A jegyzék a továbbiakban ezt mondja:

„A történelmi tapasztalat azt mutatja, hogy az európai béke fenntartása és megszilárdítása döntő mértékben függ attól, hogy jó, normális kapcsolatok álljanak fenn a szovjet és a német nép között.

(Folytatása a 4-ik oldalon).

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségeinek moszkvai tárgyalásai

Adenauer kancellár felszólalása

(Folytatás a 3-ik oldalról)

Az európai béke és népeink érdekében jöttünk ide, hogy helyreállítsuk népeink között a normális, jó kapcsolatokat, de nem csupán ezért jöttünk, mert ez a mi feladatunknak csak egy kis része. Hanem azért is, hogy normális diplomáciai kapcsolatokat létesítsünk. Sőt mi több, jó viszonyt is akarunk teremteni közöttünk. Ime, Miniszterelnök ur, Uram, ezért váltottam, hogy tárgyaljunk az összes visszafartott személyek sorsáról, és ezért kell tárgyaljunk itt — Európa biztonsága érdekében — Németország gazdasági és politikai kérdéseiről.

Rátértek egy másik pontra, Hruscsov ur, és Molotov ur is hivatkozott arra, hogy én kijelentettem: a szovjet hadsereg is követett el bűntetteket Németországban. Határozottan állítom — ezt Hallstein államtitkár jegyzeteiből ellenőriztem —, ezt a kifejezést nem használhatom tudatosan és szándékosan. Azt mondtam, hogy a csapatok bevonulása után is történtek szörnyű dolgok, és helyes volna, ha itt nem részleteznék ezeket a tényeket.

Molotov külügyminiszter ur azt mondta, hogy a németek nem voltak képesek saját magukat felszabadítani a hitlerizmus alól. De uraim, ne vegyék föl ezt rossz néven, amit most mondok, mert ez nem csupán a Szovjetunióra, hanem több más országra is vonatkozik. Miért adták a nagyhatalmak lehetőséget Hitlernek arra, hogy 1933 után annyira megerősödjen? Ez döntő fontosságú kérdés. Ha arra gondolok, hogy milyen megtisztelő figyelemben részesítették a nagyhatalmak Hitlerrel például a berlini olimpiát játékok alkalmával, akkor — kérem, értsék meg — valóban nem tudok uralkodni magamon. Sohasem fogom elfelejteni, hogy Hitler büntetlenül megszegte minden

nemzetközi szerződést. Ez az ember így hosszú ideig egyes naiv németek szemében, másokban viszont kétségbeesést váltott ki. Látni lehetett — én 1933-tól kezdve figyelemmel kísérem —, hogyan egyengették emelkedésének útját és mi, a szövetségi kormány és parlamentünk tagjai, szerencsétlen örökösei vagyunk ennek a helyzetnek. Meg kell kísérelnünk — mert hiszen Németország is rendkívül sokat szenvedett a háborúban — Németország helyreállítását, meg kell próbálnunk újra megnyerni más államok s az Önök bizalmát is! Tudom, hogy ez nehéz feladat, de meg kell oldani.

Most szeretnék néhány szót szólni a NATO-ról. Meggyőződésem, hogy ha a nagyhatalmak a jövőben is reális politikát folytatják a tárgyalásokban, aminek az alapja már létre is jött, akkor lehetséges és szükséges, hogy mind az, ami a NATO keretében megvalósult, egy európai biztonsági rendszer eszközevé váljék. És hiszem, hogy ez feladat valóra váltása kell hogy legyen egy széles látókörű, reális politika célkitűzése.

Uram, teljes őszinteséggel meg néhány szót szeretnék szólni. Azt hiszem, ismerünk olyan eseteket — elég sokat —, amikor fogászna került németeket a hadműveletek megszüntetése után elkövetett bűncselekményekért ítélték el. A szovjet nép — nemeselelki, nyílt szívű nép. Ugyanezt állíthatom az én népemről is, és ezért oly fontos ez a kérdés népem számára. Nem kívánunk mást, mint azt, hogy Önök velünk együtt tanulmányozzák ezt a kérdést. Nagyon kérem, vitassák meg mégis velünk együtt ezt az ügyet. Kérem, ne hagyják, hogy egy ilyen nyilatkozattal térjünk vissza: a szovjet kormány kezei megtagadta ennek a kérdésnek a megvitatását.

Most pedig a Német Demokratikus Köztársaságról. Molotov külügyi-

niszter ur azt mondta, és feltételezem, hogy Bulgarián ur is erre utalt, hogy a németeknek maguknak kell kezdeményezniük a találkozást. Ebben sok az igazság. Teljesen egyetértek vele. De uraim, úgy véljük, a Német Demokratikus Köztársaság kormánya nem állíthatja, hogy a szovjet övezetben lakó tízenhét vagy tízenkilenc millió németet képviseli, mert hiszen a szovjet övezet lakossága nem ismeri el képviselőjének. Higgyék el, korántsem arról van szó, hogy itt Önök előtt lennének egyik vagy másik országok. Erről szó sem lehet. Abban a pillanatban, amikor meggyőződünk róla, hogy a szovjet övezet lakossága által elismert képviselő állnak előttünk, nyomban leülünk velük a tárgyalóasztalhoz. A német nép, ez a meggyőződésem, akkor tudni fogja, mi a feladata és a kötelessége.

Az itt elmondottakhoz még szeretnék valamit hozzátenni, Bulgarián ur. Kérem vegye figyelembe, hogy mi németek tisztában vagyunk földrajzi helyzetünkkel. És ha valaha kísérlet történne egy európai háború kibontakozására, akkor nem képzeltük el meggyőzőbb érvet, mint az, hogy a háborút mi színylenénk meg a legjobban.

Most engedjék meg, hogy rátérjek arra, amit Hruscsov ur a gazdasági kapcsolatok kérdéséről mondott. Az én véleményem szerint is a Szovjetunió és a közöztünk mindkét ország számára igen előnyös gazdasági kapcsolatok épülhetnek ki. Szeretném indítványozni, hogy tegyünk most félre a háborús és a háború utáni idők problémáit, — ha Ön, Miniszterelnök ur, ezzel egyetért — és hogy mindkét fél tanácskozzon meg a ma elhangzott beszédek, s még ma délelőtti kezdjük meg a gazdasági kapcsolatok ügyének megvitatását is.

N. Sz. Hruscsov beszéde

„Mai ülésem igen érdekes és tartalmas — mondotta Hruscsov. — De ha elragad a szenvedély, nehéz lesz megoldanunk a megvitatott kérdéseket. Ha viszont mint államférfiak világosan elemezzük az itt felvetődött problémákat, ha nem engedjük, hogy elragadjon a szenvedély, s urra leszünk a szenvedélyeken, el kell ismernünk, hogy jelenleg sok olyan dolog van, amin mindenki el kell gondolkodjon, minthogy igen hasznos eszmecsere folytatható.

Természetesen jelentős nehézségek állnak előttünk. E nehézségek lényege, hogy ideológiai szempontból eltérnek az álláspontjaink. Márpedig ez az első találkozásunk és ezért bizonyos előítéleteink vannak egymással szemben.

Ezért bizonyos időszakok kell eltelnie, hogy Önök és mi is számot vessünk azzal, hogy ugyanazon a világon, ugyanazon a bolygón élünk. Az Önök rendszere a kapitalizmus, a miénk a szocializmus. Mi nem támogatjuk az Önök rendszerét, Önök viszont nem támogatják a mi rendszerünket. De minthogy ezek a rendszerek léteznek, közös szempontot, közös érintkezési pontot kell keresnünk a normális együttélésükre. A reális helyzetből kell kiindulnunk.

Mi országunkban szocialista gazdasági rendszert alkotunk, Önök pedig kapitalista rendszert. Nem fogunk arról vitatkozni, hogy melyik rendszer jobb, a kapitalizmus-e, vagy a szocializmus. A szocialista gazdaság létezik és sikeresen fejlődik. A Szovjetunió rövid idő alatt, elmaradt félúddal országokból hatalmas ipari államná alakult. Ez cáfolhatatlan tény. Országunk az irástudatlan Oroszországból a szovjet hatalom éveiben nagyhatalommá vált, a népi kultúra színvonalára és politikai öntudata magasra emelkedett. És ez a szocializmus győzelmeinek, a nép megvilágosodásának eredménye. A többség bennünket követ. Önkön nagyon jól tudják, hogy Lengyelország, Románia, Csehszlovákia, Magyarország, Bulgária, a

Kínai Népköztársaság és több más európai és ázsiai ország szintén erre az útra lépett. Sok országban belső harcok folynak és e népek maguk határozzák meg további fejlődésük irányát. A kommunizmus nagy erővé vált.

A kommunizmus megjelenéséről Önök németek is „hibásak”. Hiszen Marx és Engels Németországban született. Onoktól származik a bonyodalom, most Önökön a sor, hogy kibogozzák. (Nevetés).

ADENAUER: Ön valószínűleg hallott Pierdemengséről? Engels rokona.

HRUSCVOV: No lám, megtaláltuk a gyökereket. A helyzet úgy alakult, hogy két rendszer létezik egymás mellett: a szocialista és a tőkés rendszer. Ebből a tényből kell kiindulnunk, mert ez a lényeg. Egyezünk hát meg.

En megértem Adenauer urat. Ön nem óhajtja elismerni a Német Demokratikus Köztársaságot. Mi ezt nagyon is jól megértjük. Hiszen a tőkés országokban hosszú éveken át azt hajtogatták, hogy Lenin — állmodoz. Egyesek azt állították, hogy Oroszországban nem állhat fenn soha a szovjet rendszer, amelyet a nagy Lenin és az általa alapított kommunista párt alkotott. Nyugaton azt hangoztatták, hogy a szovjet ország a gyárfalu óriás. Még sok ilyen képtelenséget összehordtak. Jó néhány évig egyetlen európai állam sem ismert el bennünket, a Szovjet Köztársaságot.

BULGANYIN: Az Egyesült Államok tízenhét évig nem ismert el bennünket.

HRUSCVOV: Igen, az Egyesült Államok tízenhét évig át nem ismerte el a Szovjetuniót. De azért mi nem szüntünk meg létezni.

Nó és erősödik a Kínai Népköztársaság. Ott sem ismerik el egyes tőkés államok. De azért a Kínai Népköztársaság sem szűnik meg létezni. Az új születés mindig fájdalommal jár és a régi sokáig nem ismeri el az újat. Ilyen helyzetben van most a Német Demokratikus Köztársaság is.

N. A. Bulganyin beszéde

Adenauer felszólalására N. A. Bulganyin válaszolt.

„Mielőtt rátérnék a gazdasági kérdésekre — mondotta —, szükségesnek tartom megjegyezni a következőket: — A szovjet küldöttség tudomásul veszi Önnek azt a kijelentését, hogy meg fogjuk vitálni az én és kártyáim ma elhangzott nyilatkozatait, hogy megvizsgáljuk N. Sz. Hruscsov nyilatkozatát. Szeretnék ráérni arra a kérdésre, hogy milyen szerepük van a németeknek Németország újraegyesítésében.

Az, amit Ön a Német Demokratikus Köztársaság kormányáról mondott, nem minősíthető másnak, mint kirohanásnak. A Német Demokratikus Köztársaság kormányáról tett kijelentésének cáfolatára elegendő idézni a következő tényeket:

En és N. Sz. Hruscsov nemrégiben jártunk a Német Demokratikus Köztársaságban. Mintegy 500 kilométernyi utat tettünk meg, megfordultunk ipari és mezőgazdasági vállalatokban, sok városban és helységben.

Láttuk, hogy valójában, ténylegesen milyen magatartást tanúsít a német lakosság kormánya a Német Demokratikus Köztársaság kormánya iránt. A német állampolgárok magatartása arról tanuskodik, hogy a lakosság tiszteli és elismeri, saját kormányának tekintve a Német Demokratikus Köztársaság kormányát.

Végül a Német Demokratikus Köztársaság kormánya szuverén kormány, amelyet több európai ország, két nagyhatalom — a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövet-

sége és a Kínai Népköztársaság elismert.

Véleményem szerint ez teljesen elegendő az Ön állításának megcáfolására. Azt hiszem, a Német Szövetségi Köztársaság küldöttségének itt felsorakoztatott érvei nem segítik elő, hogy a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság megegyezzenek Németország két részének újraegyesítése kérdésében.

Ami azt a javaslatot illeti, hogy térjünk rá a gazdasági kérdésekre, ez ellen a szovjet küldöttségnek nincs kifogása.

Dr. W. Hallstein, a Német SzK külügyi államtitkára nyilatkozatot tett a Német SzK és a Szovjetunió gazdasági kapcsolatainak kérdésében.

Befejeződtek a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság moszkvai tárgyalásai

A két kormányküldöttség elhatározta, hogy diplomáciai kapcsolatot létesít

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségei szeptember 13-án, moszkvai időszámítás szerint 10 órakor, szűk körű ülést tartottak.

Szünet után, 15 órakor, a kormányküldöttségek a küldöttségek összes tagjainak részvételével megtartották negyedik ülését. Az ülésen folytatták a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti diplomáciai, kereskedelmi és kulturális kapcsolatok létrehozása kérdésének megbeszélését.

N. A. Bulganyin nyilatkozata az áttelepített, illetve Nyugat-Németországban visszatartott szovjet honpolgárok kérdésében

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ közli N. A. Bulganyinnak, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének nyilatkozatát az áttelepített, illetve Nyugat-Németországban visszatartott szovjet honpolgárok kérdésében.

A legutóbbi háború éveiben a hitleri hadsereg erőszakkal Németországba hurcolt több százezer békés szovjet honpolgárt a Szovjetunió ideiglenesen elfoglalt területeiről. Sokan közülük a táborokban, a kényszermunka folytán pusztultak el. Az életben maradt áttelepített szovjet honpolgárok többsége a hitleri hadsereg szétzúzása után visszatért hazájába, de egy jelentős részüket visszatartották, főképpen Nyugat-Németországban.

Ertesülések szerint a Német Szövetségi Köztársaság területén még több, mint 100.000 ilyen szovjet honpolgár él, ezeket sok esetben „hazánlatlan személyeknek” nevezik. E hazájukból és családjukból erőszakkal elhurcolt szerencsétlen emberek többségének nincs állandó munkája, nincs lakása és megélhetése, súlyosan nélkülöznek és nyomorognak. Idegen emberek kezébe vannak, olyan emberek helyzetében, akiket megfosztottak jogaitól és függetlenségüktől. Sok olyan esetről tudunk, hogy súlyos helyzetük miatt elégedetlen, áttelepített szovjet honpolgárokat börtönbe vetettek a Német Szövetségi Köztársaság területén.

Közsímet szovjetellenes szervezeteik az illető hatóságok támogatásával rosszhíradókat propagandát fejtenek ki a ezzel megakadályozzák a szovjet honpolgárok hazatelepítését, megfélemlítik és terrorizálják a hazatérni óhajókat. Egyidejűleg megengedhetetlen kísérletek történnek arra, hogy ezeket a személyeket bűnös politikai célokra használják fel.

V. M. Molotov nyilatkozata

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ közli V. M. Molotov külügyminiszter következő nyilatkozatát:

A belső és nemzetközi vonalon repülőszolgálatot teljesítő szovjet repülőik jelentése szerint a légterben ellenőrizetlen, nagy léggömbök figyelhetők meg, amelyekhez rakományok vannak kapcsolva. E léggömbök átmérője 8 méter, hossza pedig 16 méter. A Szovjetunió területén talált léggömbökről megállapították, hogy a hozzájuk csatolt rakományok súlya a 300 kilogrammot is eléri.

Tudomásunk van róla, hogy ezeket a léggömböket Nyugat-Németország területéről eregetik fel azzal a céllal, hogy a Szovjetunió és több más európai ország területén ez orgazmokkal szemben ellenséges hangulatokat és propagandát terjesztsek.

Légiügyi kérdésekben szakavatott szovjet szakemberek megállapításai szerint az ilyen léggömbök veszélyeztetik a légi közlekedést. Ezek a léggömbök különböző időpontokban, különböző magasságban és különböző irányban szállnak a levegőben s ezzel veszélyeztetik a belső és nemzetközi vonalakon közlekedő repülőgépek utasainak és személyzetének életét.

Záróközlemény

A rendelkezésre álló értesülések szerint ezeket a léggömböket amerikai szervezetek ereztik fel Nyugat-Németország területéről. A nyugati amerikai rádióállomás ezt augusztus 16-án minden kérés nélkül be is jelentette és közölte, hogy a „Keresztshadjárát a szabadságerre” elnevezésű amerikai szervezet sok ilyen léggömböt engedett fel.

A szovjet kormány felhívja a szövetségi kancellár figyelmét a fentiekre és elvárja, hogy a Német Szövetségi Köztársaság megtegye a szükséges intézkedéseket, hogy végtelenségig a fentemlített akcióknak és kiküszöbölje az ilyen léggömbök által okozott veszélyt.

Oexcellenciáj

Konrad Adenauer urnak,

a Német Szövetségi Köztársaság kancellárjának,

Moszkva

Szövetségi Kancellár Ur!

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kormányküldöttségei közötti tárgyalások során létrejött egyezményen kapcsolatban van szerencsém megerősíteni, hogy a szovjet kormány elhatározta, diplomáciai kapcsolatot létesít a Német Szövetségi Köztársaság kormányával és hogy rendkívüli és meghatalmazott nagykövettel képviselőket.

A Szovjetunió kormánya kifejezi azon meggyőződését, hogy a most létesülő diplomáciai kapcsolatok hozzájárulnak a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kölcsönös megértésének és együttműködésének fejlődéséhez az európai béke és biztonság érdekében.

A szovjet kormány abból indul ki, hogy a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti normális kapcsolatok megteremtése és fejlesztése előmozdítja az egész Németországra vonatkozó rendezetlen kérdések megoldását és ezen keresztül hozzájárul a közéljövőben tárgyalások indulásához.

Szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti diplomáciai kapcsolatok felvételére vonatkozó egyezmény azonnal érvénybe lép, mielőtt azt a Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége jóváhagyja.

Kérem, Kancellár Ur, fogadja mély tisztelettel kifejezését.

N. A. BULGANYIN

Moszkva, 1955. szeptember 13.

K. Adenauer azonos tartalmú levelet intézett N. A. Bulganyinhoz azzal, hogy az egyezmény azonnal érvénybe lép, mielőtt azt a Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége jóváhagyja.

A szovjet kormány abból indul ki, hogy a normális kapcsolatok felvétele és fejlesztése a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között, előmozdítja az egész Német-

országokra vonatkozó rendezetlen kérdések megoldását és hozzá kell járulnia a német nép fő nemzeti kérdésének — egy demokratikus német állam egysége helyreállításának — megoldásához.

A megkötött egyezmény igazolásaként, a Szovjetunió minisztertanácsának elnöke és a Német Szövetségi Köztársaság szövetségi kancellárja levelet váltottak, amelynek szövegét az alábbiakban közöljük.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.

A felek hasonlóképpen megállapodtak abban, hogy a kereskedelem fejlesztésének érdekében a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között a közeljövőben tárgyalások induljanak meg.